

Årets gang på Heltborg Museum

Af Jytte Nielsen, Heltborg Museum

Siden 1994 har der her i Sydthy hver vinter været afholdt en foredragsrække - KEND DIN EGN.

Det er et resultat af et forbilledligt samarbejde mellem Egnshistorisk Forening, Egnshistorisk Arkiv, Folkeuniversitetet, Naturfredningsforeningen, Landbrugets skole - samfundskontakt, LOF, Fyrspillene og Heltborg Museum. Målet har i de mange år været at belyse så mange som mulige aspekter af natur – og kulturlivet i Sydthy – i fortid og nutid. Ved at gå sammen er det lykkedes at få gode kræfter udefra til at komme hertil og fortælle om mangt og meget. Men også lokale eksperter har fået mulighed for at øse af deres viden. Og emnerne har ikke været kedelige – fra jordskælv, over bombeffy fra anden verdenskrig, Limfjordsdigtere, vejret til ærkæologiske udgravninger, dialekter og lægeurter – og alt sammen med en lokal vinkel. Møderne afholdes på museet, og på trods af ikke alt for gode fysiske rammer er publikum særdeles vedholdende, spørgelyst og kaffetørstig. Men foredragene har også haft den modsatte effekt, idet mange af de udefra kommende foredragsholdere er rejst klogere fra Sydthy efter mødet med lokalbefolkningen. Og endelig har møderækken også affødt artikler i de lokale årbøger, idet flere af foredragsholderne har kunnet omskrive foredraget til artikel. Nye regler for specielt folkeuniversitetshonorering kan muligvis besværliggøre en fortsættelse, men så længe der er nye emner at tage fat på, er der sikkert også en vilje i foreningerne til at løse problemet og fortsætte foredragsrækken. Og emner har der indtil nu ikke skortet på – tværtimod bliver arbejdsgruppen hvert år forundret over at der stadig kan findes emner om vort lille lokalområde, og at der i det ganske land sidder specialister, som netop arbejder med denne egn.

Hans Bakgaards mindestue

I 1993 flyttede Hans Bakgaards mindestue fra Lindalsminde Skolemuseum til museet her. I to små depotrum i forbindelse med det gamle skolekøkken blev effekterne opstillet, og samlingen blev registreret. Det var ikke den mest optimale løsning, og da der denne sommer blev mulighed for at flytte mindestuen ned til landbrugsudstillingen, var der ingen tøven. Landbrugssamlingen blev suppleret med nogle genstande og Hans Bakgaard indtog det gamle redskabsrum. Allerede efter de få måneders forløb kan vi mærke at de besøgende sætter stor pris på forandringen, og de der ikke allerede kendte ham, får nu ny viden og interesse i denne hjemstavnsdigter. Der er også blevet plads til at vise flere af hans bogudgivelser og digte. På sigt er det planen, at vi i museets skoleformidling vil lave undervisningsforløb, som jo selvsagt kan dreje sig om alt fra natur og jagt til poesi og dialekt. Museet modtager stadig breve, digte og andre effekter med relation til Hans Bakgaard, men også på loppemarkeder kan der gøres gode fund - så for nylig blev dramaet »Dette var Kristus« fra 1955 indlemmet i samlingen.

Den forunderlige arv

En del af museets formidlingsarbejde henvender sig til skolerne i Thy. Foruden det historiske værksted i jernaldergården, er der også mulighed for undervisningsforløb indenfor billedkunst og landbrug, samt i forbindelse med særudstillinger. I disse år, hvor snakken drejer sig om børnekultur har det været lidt svært for museerne at synliggøre sig. Det lange seje arbejde er ikke altid det mest medieegnete. For at sætte fokus på netop museernes formidling af kulturarven, igangsatte Museumsrådet i Viborg Amt en undersøgelse med Peder Hjort Jensen fra Blicheregnens Museum og underteg-

Hans Bakgaards mindestue.

nede som projektledere. Museerne i amtet medvirkede og projektet blev afsluttet med udgivelsen af en rapport om tilstanden i netop Viborg Amt. Og det er ikke småting der bliver leveret af museumsarbejde til børn. Mere end 30.000 børn møder årligt et museumsmenneske i forbindelse med et undervisningsforløb – og så er der alle de løse børn, der gæster museerne sammen med deres familie i ferier og weekends. Men i en delvis historieløs samtid, er det vigtigt at museerne er sig deres rolle og ansvar bevidst i formidlingen af kulturarven.

Skraldekunst

Under denne overskrift kunne man i avisen læse om Sydthy Kunstforenings forårsudstilling på museet. Og værkerne var da også resultatet af et bevidst kunstnerisk arbejde med genbrugs-materialer, men så hører ligheden vist også op. Kunstneren var Jens Chr. Jensen fra Ikast, og udstillingen var en demonstration af hvor godt ting kan lykkes, når iderigdom, kunstnerisk frihed og originalitet går op i en

højere enhed. Så vist var udgangspunktet skrald, men resultatet unikke kunstværker. Kunstforeningens anden udstilling i det forløbne år var med værker af maleren P.O. Hansen fra Fyn. Motiverne til malerierne var hentet på Færøerne og udstillingen havde titlen Nordisk Impuls.

Leo Estvad – 100 år

Sommerens store særudstilling har været tilegnet kunstneren Leo Estvad. Den 29. juli kunne han være fyldt 100 år. Eigil Andersen skriver andetsteds i denne bog om Leo Estvad, så her skal i stedet fortælles lidt om selve samlingen her på museet. Samlingen blev købt i 1989 af boet efter Grete Estvad, og i sommeren 1991 blev der ophængt 2 sale med værker af Leo Estvad. Dette blev senere til en sal, da museet fik en samling af Ellen Raadals værker, som også skulle ophænges. Dette var situationen frem til det tidlige forår dette år. På det tidspunkt begyndte vi at gennemgå den store samling, som lå på museets malerimagasinet – og hvilken

Fra jernaldergården.

rigdom. I læg efter læg lå i dusinvis af skitser, tegninger og grafik – med motiver fra plantagen, rejserne rundt i Europa, fabelvæsener mm. At udvælge i dette store materiale var ikke let, for det var tydeligt at Leo Estvad fra sine tidligste studieår på Kunstakademiet havde haft stor sikkerhed, talent og sit eget udtryk. Specielt grafikken fra de tidligste år var en stor overraskelse. Gennem hele gennemgangen af samlingen bød Estvad hele tiden på nye overraskelser, så det var svært at vælge ud, for meget var rigtig godt. Estvad blev på sin vis aldrig gammel, hvilket tydeligst kunne aflæses i de farveglade malerier. Han prøvede livet igennem kræfter med mange forskellige kunstarter, så en bedre benævnelse for Leo Estvads kunnen og produktion, end »polyartisten«, som Jacob Paludan kaldte ham, findes ikke.

Og alt det andet

Sådan plejer denne artikel vist at slutte – og med rette. I årets løb sker der mangt og meget på museet, og vi forsøger til stadighed at være en aktiv medspiller i kulturlivet i Sydthy. Billedskolen har stor succes, jernaldergården

udbygges og skoletilbuddene øges, så vi bør ikke klage. Efter godt 10 års virke er vi taknemmelige for den store opbakning der er i lokalbefolkningen – så tak til de mange frivillige hænder, gode givere og samarbejdspartnere, som er med til at udvikle museet.

